

TARTU RAHU 101

Seoses koroonakriisiga tähistati Tartu rahu 101. aastapäeva tagasihoidlikumalt, kui eelmistel aastatel. Kella 11 paiku kogunesid Siselinna kalmistule mitmete organisatsioonide esindajad, et avaldada austust Eesti riigi ristiisale Jaan Poskale. Kohale olid tulnud Tallinna Linnavalitsuse, Eesti Lipu Seltsi, Jaan Poska mälestusfondi, eruohvitseride jt ühiskondlike organisatsioonide esindajad ning Jakob Westholmi Gümnaasiumi riigikaitse suuna õppurite (Merily Unt, Hanna Maria Tiide, Aleksandra Pihl ja Andre Merilepp) ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu liputoimkonnad. Kõnega astusid üles Eesti Lipu Seltsi esimees Jüri Trei ja Tallinna abilinnapea Aivar Riisalu. Pärjad asetati Tallinna Linnavalitsuse ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu poolt. Kalmistult mindi edasi Kadriorgu Poska majja. Jüri Trei tutvustas kohaletulnutele Jaan Poska elulugu ja majas olevat näitust.

Kella 14 paiku jätkus Tartu rahu aastapäeva tähistamise tseremoonia endise Tondi sõjakooli ohvitseride memoriaali juures. Üles olid rivistunud eruohvitseride ja Jakob Westholmi Gümnaasiumi riigikaitse suuna õppurite liputoimkonnad. Kõnedega esinesid Kristiine Linnaosa vanem Jaanus Riibe ja Tondi sõjakooli ajaloo toa tegevjuht kol-ltn Jaak Haud. Pärjad asetati Kristiine Linnaosa Valitsuse ja Eesti Eruohvitseride Kogu poolt. Künlad süütasid Jakob Westholmi Gümnaasiumi õppursõdurid.

Peale pärgade asetamise ja künalde süütamise tseremooniat Eesti ohvitseride memoriaalil koguneti Tondi sõjakooli ajaloo tuppa, kus kol-ltn Haud andis ülevaate okupatsioonide jooksul hukkunud, lahingutes langenud ja mõrvatud ning vangilaagrites surnud Tondi sõjakooli lõpetanud ohvitseridest.

Tiit Pöder
v-ltn

EESTI VABARIIGI 103. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE TOOMPEAL JA JÜRIÖÖ PARGIS

24. veebruari hommikul võtsid teiste seas lipu heiskamisest Pika Hermannini tornis osa JWG riigikaitse suuna õppursõdurite liputoimkonnad piduliku riigilipuga ja kooli lipuga.

Sama päeva pärastlõunal tähistati Jüriöö pargis meie riigi 103. aastapäeva piduliku vabaduse lõkke süütamisega. Üles olid rivistatud Vahipataljoni auvahtkond, Jakob Westholmi Gümnaasiumi (JWG) riigikaitse suuna õppursõdurite liputoimkod (Anne-Mai Nahk, Milena Vaakmann ja Kadriliis Jaaksaar) ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu liputoimkod (Enn Virupalu ja Rein Välik). Kohal olid Riigikogu liige Viktor Vassiljev, Linnaosade valitsuste juhid

Jaanus Riibe ja Vladimir Svet, kaitseliitlased, eru- ja reservohvitserid, vabadusvõitlejad ning teiste ühiskondlike organisatsioonide esindajad, samuti Vahipataljoni ülem kol-ltn Margot Künnapuu ja Kaitseliidu Peastaabi operatiivosakonna ülem kol-ltn Rasmus Lippur, lisaks JWG õpetajad Kaiko Lippur ja Marge Ensling ning õppursõdurid Martin Rahuorg ja Ralf Erik Prits.

Ürituse moderaatoriks oli näitleja Kristjan Sarv.

Pärjad asetati Eesti Vabadussõja võitlejate mälestusmärgi jalamile Jüriöö pargi, Tallinna Linnavalitsuse, Lasnamäe Linnaosa Valitsuse

ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu (v-ltn Tiit Pöder, vbl Marek Nummu ja JWG õppursõdur Ott Erik Õunapuu) poolt.

JWG õppursõdurid Marian Ensling, Sander Kallip ja Hanna-Grete Kütt lugesid ette Eesti iseseisvusmanifesti, v-ltn Tiit Pöder andis ülevaate manifesti saamisloost ja ettelugemisest Eesti linnades veebruaris 1918 ning mälestustahvli avamisest manifesti trükkinud trükikojal veebruaris 2011 Pärnus.

Jüri Uppin autasustas teiste seas Vahipataljoni ülemat kol-ltn Margot Künnapuud Jüriöö Tähe aumärgiga. Eesti Kodukaitse Ajaloo Seltsi

esindajad Aadu Jõgiaas ja Rein Kork autasustasid Eesti Kodukaitse teeneteristiga kolonel Manivald Kasepõldu ja Jüriöö pargi rajajat Jüri Uppinit.

Sõnavõttudega esinesid veel Eesti Lipu Seltsi esimees Jüri Trei, heraldik Priit Herodes ja Tallinna Lasnamäe Linnaosa vanem Vladimir Svet

Tiit Pöder
v-ltn (e)

EESTI ISESEISVUSMANIFESTI SÜND

Enamliku diktatuuri tingimustes puudus 1918. aastal võimalus iseseisva Eesti riigi loomiseks õiguslikel alustel, sellepärast otsustasid rahvuslased kuulutada Eesti Vabariigi välja iseseisvusmanifesti ettelugemise teel. Manifesti teksti koostamiseks moodustati 18. veebruaril komisjon, kuhu kuulusid Maanõukogu liikmed Karl Ast, Jüri Jaakson, Juhan Kukk ja Jüri Vilms. Manifesti põhiautor oli Juhan Kukk, keda abistas Maavalitsuse tehnikaosakonna juhataja Ferdinand Peterson. Maanõukogu vanematekogu liikmed kiitsid manifesti heaks 21. veebruaril. Dokumendi täielik pealkiri oli “Manifest kõigile Eestimaa rahvastele” ja see kuulutas Eesti iseseisvaks demokraatlikuks vabariigiks. Eesti riiklik korraldus pidi kindlaks määratama kokkukutsutava Eesti Asutava Kogu poolt.

Manifest trükiti esimest korda Eesti Maa-rahva Liidu Pärnu Maakonna Komitee esimehe August Jürmanni tellimisel Aleksander Jürvetsoni trükikojas, kus manifesti ladumist ja trükkimist korraldas Aleksander Jüvertsoni abikaasa Maria. Manifest kleebiti Pärnus kiires korras üles.

Esimest korda luges manifesti avalikult ette Maanõukogu saadik Hugo Kuusner 23. veeb-

ruari õhtul kell kaheksa Pärnus “Endla” teatri rõdult. 24. veebruari pärastlõunal loeti manifest ette Viljandis linnapea Gustav Talts'i poolt, 25. veebruari keskpäeval Tallinnas Ajutise Valitsuse peaminister Konstantin Päts'i poolt ning Paides 4. Eesti polgu pataljoniülem Jaan Maide poolt.

Manifesti trükiti ja levitati Pärnus, Paides ja Tallinnas, lisaks avaldati selle tekst 25. veebruaril “Päevalehes” ja 26. veebruaril Petrogradis ilmunud ajalehes “Eesti”.

23. veebruaril 2011 avati Pärnus Hospitali 14 asuva hoone seinal manifesti trükkinud trükikoja mälestustahvel. Mälestustahvli idee autor oli kapten Priit Rööp, teksti toimetas Pärnu muuseumi direktor Aldur Vunk, valmistamist rahastas MTÜ Pärnu Pataljoni Kogu ning teostas kiviraidur Ülo Kirt Lova talust.

Mälestustahvli avamisel pidasid kõne Euroopa Parlamendi liige Tunne Kelam ja Pärnu abilinnapea Annely Akkermann ning mälestustahvli pühitses Pärnu Eliisabeti koguduse õpetaja, Pärnumaa praost Enn Auksmann. Avatseremoonial osalesid Lääne kaitseringkonna ja Kaitseliidu Pärnumaa maleva esindajad.

Tiit Pöder

EVL juhatuse esimees

Eesti rahvas ei ole aastasade jooksul kaotanud tungi iseseisvuse järele. Põlwest põlwe on temas kestnud salajane lootus, et hoolimata pimedast orjaööst ja võõrast rahwaste vägiwallawalitsusest, weel kord Eestis aeg tuleb, mil “kõik piirud kahel otsal lausa lõowad lõkendama” ja et „kord Kalew koju jõuab oma lastel õne tooma.”

Nüüd on see aeg käes.

Ennekuulmata rahwaste heitlus on Wene tsaaririigi pehastanud alustoad põhjani purus-

tanud. Üle Sarmatia legendiku laiutab end hävitaw korralagedus, ähvardades oma alla matta kõiki rahwaid, kes endise Wene riigi piirides asuwad. Lääne poolt lähenewad Saksamaa wõidukad wäed, et Wenemaa pärandusest omale osa nõuda ja kõige pealt just Balti mere rannamaid oma alla wõtta.

Sel saatuslikul tunnil on Eesti Maapäew kui maa ja rahwa seaduslik esitaja ühemeelsele otsusele jõudes rahwawolituse alusel seiswate Eesti politiliste parteidega ja organisatsio-

nidega, toetades rahwaste enesemääramise õiguse peale, tarwilikuks tunnistanud, Eesti maa ja rahwa saatuse määramiseks järgmisi otsustawaid samme astuda:

Eestimaa tema ajaloolistes ja etnografilistes piirides kuulutatakse tänasest peale iseseiswaks demokratliseks wabariigiks.

Iseseiswa Eesti wabariigi piiridesse kuuluvad: Harjumaa, Läänemaa, Järwamaa, Wirumaa ühes Narwa linna ja tema ümbruskonnaga, Tartumaa, Wõrumaa, Wiljandimaa ja Pärnumaa ühes Lääne mere saartega - Saare-, Hiiu- ja Muhumaaga ja teistega, kus Eesti rahwas suures enamuses põliselt asumas. Wabariigi piiride lõplik kindlaksmääramine Lätimaa ja Wene riigi piiriäärsetes maakohtades sünnib rahvahääletamise teel, kui praegune ilmasõda lõppenud.

Eeltähendatud maakohtades on ainsamaks kõrgemaks ja korraldawaks wõimuks Eesti Maapäewa poolt loodud rahwawõim Eestimaa Päästmise Komitee näol.

Kõigi naabririikide ja rahwaste wastu tahab Eesti wabariik täielikku politilist erapooletust pidada, ja loodab ühtlasi kindlasti, et tema erapooletus nende poolt niisama ka täieliku erapooletusega wastatakse.

Eesti sõjawägi vähendatakse selle määrani, mis sisemise korra alalhoidmiseks tarwilik. Eesti sõjamehed, kes Wene wägedes teenivad, kutsutakse koju ja demobiliseritakse.

Kuni Eesti Asutaw Kogu, kes üleüldise, otsekohese, salajase ja proportsionalse hääletamise põhjal kokku astub, maa walitsemise korra lõplikult kindlaks määrab, jääb kõik walitsemise ja seaduseandmise wõim Eesti Maapäewa ja selle poolt loodud Eesti Ajutise Walitsuse kätte, kes oma tegewuses järgmiste juhtmõtete järele peab käima:

1. Kõik Eesti wabariigi kodanikud, usu, rahwuse ja politilise ilmawaate peale waatamata, leiavad ühtlast kaitset wabariigi seaduste ja kohtute ees.

2. Wabariigi piirides elawatele rahwuslistele vähemustele, wenelastele, sakslastele, rootslastele, juutidele ja teistele kindlustatakse nende rahwuskultuurilised autonomia õigused.

3. Kõik kodanikuwabadused, sõna-, trüki-, usu-, koosolekute-, ühisuste-, liitude- ja streikidewabadused, niisama isiku ja kodukolde puutumatus peawad kogu Eesti riigi piirides wääramata maksma seaduste alusel, mida walitsus wiibimata peab wälja töötama.

4. Ajutisele Walitsusele tehtakse ülesandeks wiibimata kohtuasutusi sisse seada kodanikude julgeoleku kaitseks. Kõik politilised wanigid tulewad otsekohe wabastada.

5. Linna-, maakonna- ja wallaomawalitsuse asutused kutsutakse wiibimata oma wägiwaldselt katkestatud tööd jatkama.

6. Omawalitsuse all seisew rahwamiilits tuleb awaliku korra alalhoidmiseks otsekohe elusse kutsuda, niisama ka kodanikkude enesekaitse organisatsioonid linnades ja maal.

7. Ajutisele Walitsusele tehtakse ülesandeks wiibimata seaduse-eelnõu wälja töötada maa-küsimuse, töölisteküsimuse, toitlusasjanduse ja rahaasjanduse küsimuste lahendamiseks laialistel demokratlistel alustel.

Eesti! Sa seisad lootusrikka tulewiku läwel, kus sa wabalt ja iseseiswalt oma saatust wõid määrata ja juhtida! Asu ehitama oma kodu, kus kord ja õigus walitseks, et olla wääriliseks liikmeks kulturarahwaste peres! Kõik kodumaa pojad ja tütreid, ühinegem kui üks mees kodumaa ehitamise pühas töös! Meie esiwanemate higi ja weri, mis selle maa eest walatud, nõuab seda, meie järeltulewad põlwed kohustavad meid selleks.

*Su üle Jumal walwaku
Ja wõtku rohkest õnnista
Mis iial ette wõtad sa,
Mu kallid isamaa!*

Elagu iseseisew demokratiline Eesti wabariik!

Elagu rahwaste rahu!

Tallinnas, 24. weebr. 1918.

Eesti Maapäewa Wanemate Nõukogu. Tallinnas, 24. veebr. 1918.

12.02.2021 Johan ja Maria Laidoneri mälestusmärgi juures Viimsi mõisapargis olid kogunenud kindral Laidoneri 137. sünniaastapäeva tähistama Kindral Laidoneri Seltsi, Eesti Sõjamuuseumi-Kindral Laidoneri Muuseumi, Viimsi Vallavalitsuse, KL Harju maleva Rävalla malevkonna, Eesti Eruohvitseride Kogu, Eesti Reservohvitseride Kogu, Jakob Westholmi Gümnaasiumi, Eesti Vabadusvõitlejate Liidu, Viimsi Naiskodukaitse ja Viimsi kodutütarde esindajad.

Päevakohase kõne pidas suursaadik Trivimi Velliste. Pärjad asetati Kindral Laidoneri Seltsi, Viimsi Vallavalitsuse, Eesti Sõjamuuseumi ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu poolt (sekundeeris Jakob Westholmi Gümnaasiumi riigikaitse suuna õppursõdur), küünlad süüdati kõigi kohalolnud organisatsioonide poolt samuti ka Jakob Westholmi Gümnaasiumi esindaja poolt.

Tiit Põder

7. veebruaril, algusega kell 15.00, toimus Kirbla kirikus ja kalmistul Jüri Uluotsa 1944. aasta raadioesinemise mälestusüritus. Kohale olid tulnud Eesti Vabadusvõitlejate Liidu (Pärnu, Läänemaa ja Tallinna esindajad), Memento (juhatuse esimees Arnold Aljaste), Kaitseliidu ja eruohvitseride esindajad ning Jakob Westholmi Gümnaasiumi riigikaitse suuna õppursõdurid (Hanna Grete Kütt, Milena Vaakmann ja Maria Laurimäe).

Kirikus kandsid Heiki Magnus ja Lääne praost Kaido Saak ette Jüri Uluotsa raadiovestluse. Päevakohase ettekandega esines Riigikogu liige Urmas Reinsalu. Kohal oli ka kanal 2 operaator.

Jüri Uluotsa kalmule asetati pärjad ning süüdati küünlad Riigikogu, Vabadusvõitlejate Liidu ja Memento esindajate poolt. Auvalves riigilipuga oli Jakob Westholmi Gümnaasiumi toimkond.

Ürituse algatajaks oli Eesti Vabadusvõitlejate Liidu Läänemaa ühenduse juhatuse esimees Heiki Magnus. Arvatavasti kujuneb see edaspidi traditsiooniks, et meeles pidada ja mälestada Eesti riigi järjepidevusele alusepanijat.

Tiit Pöder
v-ltn (e)
EVL juhatuse esimees

ADMIRAL JOHAN PITKA 149. SÜNNIAASTAPÄEV

19. veebruaril rivistusid admiral Pitka mälestussamba juurde Kaitseliidu, Eesti Mereväe, Jakob Westholmi Gümnaasiumi ja Eesti Vabandusvõitlejate Liidu liputoimkonnad.

Päevakohase jutlusega said maha Kaitseliidu vanemkaplan major Raivo Nikiforov ja Eesti Mereväe kaplan nooremleitnant Mikk Leedjärv.

Päevakohase kõnega esines Kaitseliidu ülem brigaadikindral Riho Ühtegi.

Pärjad asetati Eesti Mereväe, Kaitseliidu ja Eesti Vabandusvõitlejate Liidu poolt. Vabandusvõitlejate pärja aetasid v-ltn Tiit Pöder, vbl Marek Nummu ja Jakob Westholmi Gümnaasiumi riigikaitse suuna õppursõdur Hanna Maia Tiide.

Tiit Pöder
v-ltn (e)

Fotograaf Tiit Pöder

Soomepoiste Pärimusühingu ja Vabadusvõitlejate Tallinna Ühenduse ühine Eesti Vabariigi 103. aastapäevale pühendatud üritus Metsakalmistul ja Tallinna Kaarli kirikus 20. veebruaril 2021.

Kell 10 kogunesid Metsakalmistule soomepoiste matmisala mälestusmärgi juurde Soome Suursaatkonna, Soomepoiste Pärimusühingu ja Vabadusvõitlejate Tallinna Ühenduse esindajad ning Jakob Westholmi Gümnaasiumi riigikaitse suuna õppursõdurite liputoimkond (Hanna-Grete Kütt, Georg Salomon ja Marianne Laas).

Pärjad asetati Soome Suursaatkonna, Soomepoiste Pärimusühingu ja Eesti Vabadusvõitlejate Liidu poolt. Vabadusvõitlejate pärja asetamist assisteeris Hanna-Grete Kütt Jakob Westholmi Gümnaasiumist.

Päevakohase jutluse pidas Eesti Kaitseväge 1. Brigaadi kaplan kaptan Peeter Paenurm ning lühikese sõnavõtuga esines Soome Vabariigi kaitseatašee kaptenleitnant Ulla Murtomäki.

Edasi jätkus üritus Kaarli kirikus, kus jumalateenistuse viisid läbi Eesti Kaitseväge kaplanid Peeter Paenurm ja Tõnis Kark. Sõnavõttudega esinesid Tiit Pöder vabadusvõitlejate liidust, Mati Blumfeldt Soomepoiste Pärimusühingust ja Ulla Murtomäki Soome Suursaatkonnast.

Tallinna Vabadusvõitlejate Ühendus autasustas kaptenleitnant Ulla Murtomäki't teenetemärgiga Tartu rahu 101. aastapäeva puhul.

Tiit Pöder
v-ltn (e)

ROBERT RUDOLF VOLK

08.02.1921–10.03.2021

8. veebruaril tähistas meie Tartu ühenduse liige Robert-Rudolf Volk oma 100. sünnipäeva.

EVL juhatuse poolt annetati talle nimeline laualipp.

Volk oli enne Teist maailmasõda Kaitseliidu liige, arvatavasti praegu kõige vanem.

Robert-Rudolf Volk sündis 8.vebruaril 1921. Ta on eesti skulptor, Kaitseliidu Tartu maleva I malevkonna liige ja sellega Kaitseliidu vanim tegevliige.

Volk sündis 1921. aastal Karedal Järvemaal, Taavet-Hansu talus.

1938 aastal astus Volk Kaitseliidu Järva malevasse. Malevaga ühinemist ajendas ka klassivend Paide gümnaasiumist, kes oli Järva maleva pealiku poeg, ning Volki vanem vend Arnold, kes osales õppursõdurina Vabadussõ-

jas ning oli allohvitser Eesti sõjaväes. 1941. aastal põgenes Volk Nõukogudemobilisatsiooni eest metsa. 1942. aastal, läks ta õppima Tartu ülikooli majandusteaduskonda, 1943. aastal mobiliseeriti ta Saksa sõjaväkke ja määrati 36. politseipataljoni, mille koosseisus saadeti ta Neveli rindele. 9. märtsil elas Volk Tallinnas üle märtsipommitamise, sama aasta septembris liitus Volk Admiral Pitka Löögiüksusega. Pärast Eesti taasvallutamist varjas end kaks aastat metsas, kuid 1946. aastal võeti kinni ning saadeti Viljandi filterlaagrisse. Pärast sealt vabanemist 1948. aastal hakkas Volk töötama skulptorina Anton Starkopfi. Ateljees töötas ta kuni pensionini. 10. oktoobril 2008 liitus Volk Kaitseliidu Tartu maleva I malevkonnaga.

Fotode autor Heiki Suomalainen.

VABALE EESTILE TRUU SURMANI

HELMUTH PASTARUS

08.07.1927–03.03.2021

Sündis Viljandis, kus alustas ka kooliteed Viljandi Maagümnaasiumis. Kool jäi sõja tõttu lõpetamata.

1944. aasta aprillist septembrini teenis 11. Öölahingulennugrupi langevarjude pakkijana ja relvade hooldajana. 22. septembrist oli 20. Eesti Diviisi koosseisus Saksamaal Pillau-Swinemünde-Fraankfurt Oderil ning Taanis. Sõja lõpul viidi diviis Saksamaale Dortmundi, kus toimus lisaks õhutorje väljaõpe.

1945. aasta mais langes sõjavangi ning saadeti Magadani laagrisse, kus Helmuth töötas ekskavaatorijuhina. Temal veresüüd ei leitud ja 1946. aasta detsembris lubas NKVD tal Eestise elama asuda, elukohaks määrati Viljandi, kus ta lõpetas 1948. aastal keskkooli. Hiljem asus elama Rakverre.

Ilmselt ei leidu Rakveres ega ka Lääne-Virumaal inimesi, kes poleks ühel või teisel moel kokku puutunud Helmuth Pastarusega. Tema süda kuulus tennisele ja ooperile, ta tegeles ka fotograafia ja turismiga ning töötas kogu elu insenerina.

Helmuth oli aktiivne Sõjaaegsete Eesti Lennuväelaste Ühenduse ja Eesti Leegioni Veteranide Virumaa Klubi liige.

Autasustatud Eesti Leegioni Veteranide Virumaa Klubi teeneteristiga ja Justiitsministeeriumi Vabaduse Tammepärja aumärgiga.

Mälestame ja mäletame meie kaasvõitlejat.

Eesti Vabadusvõitlejate Liit

VABALE EESTILE TRUU SURMANI

VELLO RAIE**01.03.1923–03.02.2021**

Vello Raie sündis 1. märtsil 1923 Tallinnas perekonnas, kus mereväeteenistus oli au sees. Vello ristiisa, Vabadusristi II/3 kavaler, Nikolai Valge (suri Torontos 1985) teenis miiniristlejal “Lennuk”.

Vello õppis Gustav Adolphi Gümnaasiumis, kust punavõimud ta 1940. aastal välja heitsid. Saksa okupatsiooni ajal astus ta vabatahtlikult Saksa mereväe teenistusse, kus teenis puksiiril “Anton” Gdynia sadamas.

1944. aasta aprillis naases Eestisse, sügisel astus merekooli, kuid arreteeriti juunis 1945 Vaba Eesti Võitlusrindesse kuulumise eest, mõisteti karistuseks 10+5. Vangistuses oli mitmes GULAG-I laagris. Vabanes 1958. aastal, kuid Eestisse elamisluba ei antud. Asus elama Dnepropetrovskisse. Aeg-ajalt külastas Eestit, võttis osa Rahva-

rinde koosolekust 1988. aastal ja Balti ketist 1989. aastal.

1992. aastal kolis koos perega Eestisse. Oli Eesti Vabadusvõitlejate Tallinna Ühenduse aktiivne liige, kuulus pikemat aega Eesti Vabadusvõitlejate Liidu liputoimkonda.

Samuti võttis aktiivselt osa Eesti Mereväelaste Kogu ja Endiste Poliitvangide Loode-Eesti Ühingu tegevusest.

Autasustatud Kotkaristi V klassi ordeniga, Vabaduse Tammepärja aumärgiga ja teiste organisatsioonide aumärkidega.

Olgu taevastel meredel seilamine Sulle karideta ja pärituulega, et jõuda viimasesse rahu sadamasse.

Mälestab Eesti Vabadusvõitlejate Liit

VABALE EESTILE TRUU SURMANI

MAIOLD AGU

18.06.1924–26.01.2021

Sündis ja elas Tallinnas. Peale gümnaasiumi lõpetamist Saksa sõjaväes alates maist 1943. 1924. aastakäigu noormehed pidid valima kolme võimaluse vahel: kas Eesti Leegion, hiwi staatus Idarindel või töötamine Saksamaal sõjatööstuses. Enamus valis leegioni, nii tegi ka Agu. Esmalt Heidelaagris, siis teenistus Eesti Brigaadis ja Eesti Diviisis 46. jalaväerügemendi pioneeripataljonis. Sai kolmel korral haavata: Narva jõel ja Sinimägedes. Teda autasustati 2. klassi Raudristiga.

Langes mais 1945 sõjavangi. Aastatel 1945-1946 Vorkutas, seejärel tööpataljonis.

Peale Eesti taasiseseisvumist osales aktiivselt veteranideühenduste töös. Oli EVSÜ liige alates 2002.aastast. Autasustatud Kotkaristi V klassi teenetemärgiga. Lisaks oli Maiold Agu Kaitseliidu Tallinna maleva Kalevi malevkonnas veteranide rühma pealik, Eesti Vigastatud Sõjameeste Ühingus.

VABALE EESTILE TRUU SURMANI

28. MAIL 111 AASTAT TAGASI SÜNDIS SILMAPAISTEV EESTI LENDUR WILLIAM LAANEKÕRB (1910–2004)

William Laanekõrb sündis 28.mail 1910 Raplas, lõpetas 1928. aastal Tallinna Reaalkooli, läbis seejärel sõjaväeteenistuse ning asus tööle AS-i J. Puhk ja Pojad. Töötas algul ametnikuna ja hiljem Tallinna osakonna juhatajana. Alates 1936. aastast oli ta Eesti Avio asjaajaja, hiljem peaosanik.

Laanekõrb oli mitmekülgne sportlane – parimaid tulemusi saavutas purjetamisel, kuid harrastas edukalt ka jalg-, võrk- ja jääpalli ning ratsutamist. 1935. aastal omandas ta Õhu- ja Gaasikaitse liidu mootorlendurite kursusel mootorlenduri kutse. Ta oli Eesti Aeroklubi sekretär, 1938. aastal viidi ta sõjaväes üle lennuväe reservi ning sai aeroklubis lennata sõjaväe reservlenduritele ette nähtud tundide jagu. Laanekõrb jõudis 1. juuniks 1940 iseseisvalt lennata 83 tundi ja 10 minutit. Tema auastmeks oli tol ajal kapral.

1942. aastal kuulus W. Laanekõrb eesti lennuüksuse Sonderstaffel Buschmanni asutajate hulka ning sellega seoses anti talle kohe leitnandi auaste. 1. aprillil 1943 sai ta 127. luurelennugrupi esimese salga ülemaks. 1943. aasta

novembris, mil 127. luurelennugrupist eraldati iseseisvaks üksuseks 11. ööpommitajate grupp, määrati üleleitnant William Laanekõrb üksiku mereluurelennusalga 1/127. ülemaks. Ta taganes koos salgaga 1944. aastal Saksamaale, kus salk 25. oktoobril 1944 likvideeriti. Sõja lõpetas Laanekõrb kapteni auastmes.

Pärast sõja lõppu elas W. Laanekõrb koos abikaasa ja kolme lapsega Baieris Wielandshagi UNRRA põgenikelaagris ning töötas kohalikus IRO peakorteris. 1949. aastal emigreerus ta abikaasa ja lastega Austraaliasse, kus sai töökoha pangas. Laanekõrb suri Adelaide'is 4. jaanuaril 2004.

Autasud:
Idamedal
Talvelahingute medal
Luurelenduri kuldmärk
Haavatumärk
Raudrist I ja II klass
Aupokaal erilise saavutuse eest õhusõjas

W. Laanekõrb

Aprill

Hans Pappel
August Tuisk
Viktor Preiman
Hillar Järs
Kaugo Jääküla
Lembit Noor
Kuno Raude

Mai

Janek Tammisto
Uno Tallmeister
Heino Vomp
Lembit Laurent
Raivo Ruus
Kaido Petermann

Virge Aas
Uno Muutra
Endel Roosipõld
Enn Virupalu
Jüri Pääsuke

Juuni

Jaan Arula
Mihkel Jaagus
Enn Peterson
Heiki Magnus
Jaan Harina
Heljut Kapral
Alar Mägi
Jaak Puura
Vaido Kolmer

Infolehe toimetus: H. Ojalo - toimetaja, U. Sirp - kujundaja,
fotode autorid Aare Hindremäe ja Tiit Põder

Eesti Vabadusvõitlejate Liit

Address: Toompea 8, Tallinn, 10142

Kontakt: Tel. 666 04 30

e-post: vabadusvoitlus@hotmail.ee

http://www.evvl.ee